

De

Moeial

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met BSG, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur - 12 de jaargang - nummer 2 - 27 oktober 1994.

Het Boze Oog

Liefste Lezer.

Oplettend als u bent, merkte u het al : Uw Moeial heeft - buiten de wil van de redactie - een weekje vertraging opgelopen. Het laattijdig verschijnen is te wijten aan de financiële moeilijkheden waar uw lijfgazet nu mee te kampen heeft. De jaarlijkse subsidie die de Sociale Sector Studenten ons met de gulle hand schenkt, is opgedrukt. Dit heeft te maken met de aanzienlijke stijging van de prijs van het papier op de wereldmarkt en de financiële implicaties die voortspruiten uit de vernieuwing van de drukmethodes. De Moeial, die intussen al eer twaalf-jarige knaap is geworden, heeft nooit een subsidieverhoging gekend. Binnen het huidige budget is een tweewekelijkse publicatie echter niet meer mogelijk en er kan geen continuïteit meer worden verzekerd op inhoudelijk en vormelijk vlak. Periodiciteit is essentieel voor elke studentenkrant en voor deze is het zeker niet anders. De redactie is van oordeel dat "De Moeial" een belangrijke plaats moet blijven innemen in de VUB-gemeenschap door bij te dragen tot het stimuleren van de kritische zin en de zelfkritiek ten aanzien van onze universiteit. Het nummer dat u nu leest is verschenen na een overbruggingskrediet dat ons moet toelaten te blijven drukken tot het einde van dit jaar. We zullen u in de volgende nummers op de hoogte houden van de financiële lotgevallen van "De Moeial". (Wordt zeker vervolgd...)

INHOUD

Verkiezingen SoR/RvB	1
Brujokar	2
Studietoelagen	2
Grève	3
ProteSt	3
Kultuurinterview KVS	4
Vervolg SSS	5
Vervolg KVS	5
Kultuurkrant	6
Paniek	7
Vervolg paniek	8
Agenda	8
Vervolg studietoelagen	8

Op dinsdag 4 oktober vond in de aula de 25ste academische openingszitting van de VUB plaats. De nieuwe rector, Els Witte, hield er een memorabel betoog over de Volledige universiteit Brussel. De rector benadrukte dat door de opeenvolgende besparingen de grens bereikt is om de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek te blijven garanderen en dat er bij de overheid op moet aangedrongen worden de universiteiten toe te laten een ernstige inhaalbeweging te doen. ("in percentages van het BNP uitgedrukt, daalde het aandeel van de universiteiten in de overheidsuitgaven van 0.61% in 1970 tot 0.41% in 1991"). Ook verwees Professor Witte naar de beruchte "Biotechnologienota". Zij hoopte dat dit geen voorbode zou zijn van een dualiseringsproces dat men in de Vlaamse universitaire wereld wil doorvoeren waarbij de VUB in een tweederangsrol zou worden gedrongen.

Els Witte riep de hele universitaire gemeenschap op om deel te nemen aan het slagen van een strategisch plan (VUB-project) waarin de prioriteiten voor deze instelling worden gelegd. Ze hoopte dan ook dat niemand zich aan zijn democratische verantwoordelijkheid zou onttrekken.

"Tegen dit utilitarisme, met de markt als regelend principe, moet de universiteit zich afzetten, want voor men het weet houdt men niets anders dan beroepsgericht hoger onderwijs over en verdwijnt de specificiteit van de universitaire opleiding. Ook de VUB moet er in haar strategiebeplanning goed over waken dat het pragmatisme niet gaat domineren en de voor- en nadelen van het economisch principe elkaar in evenwicht kunnen houden". In een tijd waar direkt nut primeert vraagt professor Witte duidelijk een aanvallende houding aan te nemen, zo lijkt het ons. (zie ook artikel van VO op pagina 3)

De nieuwe rector verwees naar de maatschappelijke rol die de VUB moet vervullen. Het belang van de universiteit, naar buiten toe, situeert zich dan ook in de werking van een rechtvaardige, verdraagzame, democratische samenleving. In deze context haalde ze de Franse socioloog Bourdieu aan die stelt "Il n'y a pas de démocratie effective sans vrai pouvoir critique". In het openbare debat overheerst tegenwoordig de logica van de smaad, het sloganiseren, het vervalsen van de gedachten van de tegenstrever...". Door deel te nemen aan maatschappelijk discussies kunnen de universiteiten proberen deze ontwikkeling af te remmen. (b.v. de gezondheidssector, gelet op de bijdrage die het Academisch Ziekenhuis in deze problematiek kan leveren). In dit verband verwijst de redactie ook naar het standpunt in verband met extreem-rechts dat binnenkort zal voorgelegd worden aan de SoR, waarna de RvB zich hierover zal kunnen uitspreken.

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

VERKIEZINGEN Afgvaardigden Studenten in SOCIALE RAAD RAAD VAN BEHEER

Woensdag	12. 10. 1994	- bekendmaking verkiezingen
Vrijdag	21. 10. 1994	- samenkomst verkiezingscommissie i.v.m. samenstelling kiesbureaus (16u)
Maandag	31. 10. 1994	- einde kandidaatstelling (16u) - samenkomst verk. kom. i.v.m. ontvankelijkheid der kandidaturen (16u 15)
Donderdag	03. 11. 1994	- publicatie der beslissingen van de verkiezingscommissie - begindatum voor klachtindiening
Vrijdag	04. 11. 1994	- einddatum klachtmogelijkheid tegen beslissingen van de verkiezingscommissie i.v.m. ontvankelijkheid (16u) verk. kom. (16u 15)
Maandag	07. 11. 1994	- oproeping der kiezers
Dinsdag	15. 11. 1994	- EERSTE DAG VERKIEZINGEN (EERSTE RONDE (10-16u))
Woensdag	16. 11. 1994	- TWEEDE DAG VERKIEZINGEN (10-16u)
Donderdag	17. 11. 1994	- DERDE DAG VERKIEZINGEN (10-16u) + telling
Dinsdag	22. 11. 1994	- publicatie + begin beroepsperiode
Woensdag	23. 11. 1994	- einde beroepsmogelijkheid (12u) - publicatie beslissingen
Dinsdag	29. 11. 1994	- VERKIEZINGEN TWEEDE RONDE
Woensdag	30. 11. 1994	- Tweede dag verkiezingen

Op de vraag of de VUB alle opleidingen dient te verzorgen antwoordde de rector in twee delen. "Wat de basisopleidingen betreft - eerste en tweede cyclus- moeten alle opleidingen aanwezig zijn..." Wel, zo stelt ze, zullen er reorganisaties nodig zijn. Voor de voortgezette opleidingen en de onderzoekcentra pleit de rector voor een actualisatie. In de volgende Moeial zullen we dieper ingaan op heel deze problematiek

35 VRIJKAARTEN !

lees pg. 4-5

Brujokar: "Liever dwarsligger dan brandhout"

Sinds 24 november 1991 bestaat het racisme weer. Eerst in Vlaanderen, nu dus ook in Brussel en Wallonië. Los van de vraag of de militanten en mandatarissen van het Blok, Front, ... nu paranoidale law & order-adepten, gedemeteerde nazi-nostalgen of president-voor-het-leven zijn, moet er een reactie komen tegen hun verspreiding van deze mentale pollutie. Bij de recente gemeenteraadsverkiezingen in Antwerpen behaalde deze zwarte zwepepartij bijna 30% van de stemmen en ook in Brussel en Wallonië braken de racistische partijen door. Zodus, uit die luie zent en actie! Wij van het Brussels Jongerenkomitee Antiracisme (BRUJOKAR) proberen, nu het grondwettelijk nog kan, een soort dam tegen deze rechte olievlek op te werpen. Wij gaan ervan uit dat ieder menskind gelijke rechten moet kennen. We stellen ons op tegen racisme en fascisme, voor verdraagzaamheid en democratie en tegen het Vlaams Blok, Front, Agir.

Brujokar komt op voor de waardering van asielrecht als mensenrecht! Als pluralistisch jongerenkomitee is elk idee, elke inbreng, en logischerwijs elk individu welkom (alhoewel). Dit (akademie-)jaar zijn we van plan om debatten, films en een aktiedag (9 november) rond dit thema te organiseren: alweer iedereen welkom (alhoewel)!

Brujokar kan gezien worden als een soort zusterorganisatie van het Antwerpse Ajokar, dat sinds 1991 al verschillende geslaagde betogingen en scholierenstakingen op poten zette. Het is zondermeer nodig om een tegengewicht te creëren voor racistische en weinig tolerante uitlatingen: vreemdelingenhaat mag niet de "bon ton" worden in onze maatschappij. Zodus aan iedereen die zich voor de antiracistische zaak wil inzetten hartelijk welkom op een van onze vergaderingen, debatten of andere activiteiten en bovenal, om het met de woorden van een ietwat onderschat Westers denker te stellen "Keep the faith" (J. Bonjovi).

Brujokar

19 oktober was er een bijeenkomst van Brujokar voor alle geïnteresseerden. Er was gepland te brainstormen over de te ondernemen acties op 9 november, de herdenking van Kristallnacht.

Opvallend was de absolute afwezigheid van de facultaire praesessen. En ook het Brussels StudentenGenootschap, dat waarschijnlijk belangrijker activiteiten (Night of the Proms en andere...) had, stuurden zijn kat. Kunnen we aannemen dat dit te wijten was aan slechte informatieverstrekking of stellen we ons vragen bij deze verbluffende desinteresse? Hopelijk maar dat de kringen de komende weken met wat inzet over de brug komen, zodat de "studentenvertegenwoordigers" hun smurfjes toch nog eens een keertje kunnen voorstaan in belangrijker zaken dan doop en cantus (met alle respect). Hierbij zijn ze dan ook nogmaals beleefd uitgenodigd voor de volgende vergaderingen.

Praktisch gezien is er besloten te trachten op 9 november in de voormiddag een academische zitting ineen te boksen, en in de namiddag een debat te organiseren, met genodigden als Hugo Ongena (Hand-in-hand-acties), Fatima Bali (Agalev), Blommaert en Verschueren

(van het boek "Antiracisme"), een vertegenwoordiger van Objectief, iemand van AFF (Anti Fascistisch Front), ... Voor 's avonds wordt er gedacht aan een serene fakkeltocht zonder spandoeken en dergelijke; enkel vooraan in de optocht de kerngedachten achter de beweging:

- * stop racisme en fascisme;
- * gelijke politieke en sociale rechten voor iedereen;

- * erkenning van asielrecht als mensenrecht (hetgeen in theorie reeds lang wordt gedaan, maar in de praktijk wel eens wordt vergeten);

- * voor eenheid in verscheidenheid (een ietwat obscure omschrijving van de wens dat de verschillende minderheden probleemloos zouden kunnen samenleven zonder enige vorm van onderlinge discriminatie).

Deze actiepunten werden opzettelijk zo algemeen mogelijk gehouden opdat eenieder die de antiracistische gedachte onderschrijft zich achter de beweging zou kunnen scharen. Opvallend in dit verband was de lovenswaardige aanwezigheid van LVSU en MIB, die zelfs (relatief) goed met mekaar konden converseren. De bedoeling is deze pluralistische (relatief) neutrale instelling zo ver mogelijk door te drijven, en 9 november dieper op de problematiek in te gaan.

Uiteraard zullen we nog moeten afwachten in hoeverre de wens van de organisatie kunnen worden doorgevoerd. Veel hangt af van de medewerking van de academische overheid, die dan ook meteen aanleiding kan geven tot de opening van de gepland discussie voor de academische zitting: "Wat is de verantwoordelijkheid van een universiteit wat stellingname betreft i.v.m. problemen van ethische en politieke aard." Bovendien is het twijfelachtig dat alle genodigden voor het debat zullen komen. In ieder geval is dit een schitterend initiatief dat hopelijk een noemenswaardig aantal studenten zal kunnen mobiliseren. ER WORDT OP JULIE GEREKEND! Neem je verantwoordelijkheid als VUB-ers op: WEES DAAR OF WEES VIERKANT! Verdere informatie omtrent de acties wordt verschaft via de gekende kanalen.

Toegenegen,
Chico

iedere donderdag :
**REDACTIE-
VERGADERING**

om 19 00 uur
Gebouw Y'

Moecial lokaal

SoR en RvB verkiezingen

In vergelijking met andere universiteiten hebben studenten aan de VUB heel wat mogelijkheden tot inspraak wat betreft het interne beleid. Met het oog op de komende Sociale Raad (SoR) en Raad van Bestuur (RvB) verkiezingen zullen we hier een kort overzicht geven van de bestaande inspraak- en beheersorganen, hun preciese functie en hoe men als student via deze organen mee kan werken aan de vorming van het beleid.

De Raad van Bestuur beheert de VUB. Deze mag dus beslissen over alle problemen die de universiteit aanbelangen, zowel op academisch als op administratief en financieel vlak. Hiervoor kan de RvB steunen op een heel reeks van adviserende commissies en werkgroepen belast met specifieke problemen inzake beheer, onderwijs en onderzoek. De Raad telt 52 leden, waarvan 8 studenten (één uit elke faculteit, en Hilok) die elke herfst verkozen worden door hun medestudenten, jullie dus.

Een tweede belangrijk orgaan, de **Sociale Raad** bestuurt de Sociale Sector Studenten (sss). Deze sss bevat een uiteenlopend gamma van diensten die de student helpen bij zijn studies. Dit zijn o.a. huisvesting, studieadvies, jobdienst, sociale dienst, ... (voor meer informatie zie de 'voorstelling van de diensten' in deze vorige Moecial). In de SoR zetelen 6 studenten, democratisch verkozen door jullie. Een van deze studenten wordt dan volgens de sinds jaren geldende gewoonte voorzitter van de SoR. Daarnaast zetelen in deze Raad nog de diensthoofden uit de Sociale sector, maar die hebben slechts een adviserende bevoegdheid. De belangrijkste beslissingsmacht ligt dus statutair bij de studenten. Verder moet nog vermeld dat de SoR autonoom beslissingen mag nemen binnen een jammergenoeg nogal krap budget (circa 300 miljoen). Een verslagje van de verwezenlijkingen van vorig werkingsjaar en informatie over de verkiezingen volgt in Moecial nr. 3.

In de praktijk wordt deze studenteninspraak wel beperkt door de vaak zeer ingewikkelde vergadertechniek en de omvangrijke dossierkennis die de student zich binnen één jaar eigen moet maken. Nog vaker wordt er kritiek geleverd op de studentenvertegenwoordigers zelf, maar een meerderheid van de studenten blijkt nog steeds niet geïnteresseerd in het bestuur van onze universiteit. Tijd voor onze jaarlijkse pre-verkiezingsprek dus. Ga stemmen en doe dit ook bewust! De persoon die het meest bier kan drinken op cantussen, de mooiste (= beschimmeldste) labo's heeft, goed is in economie en boekhouden, knap is en populair in de BSG is niet noodzakelijk diegene die ons het best kan vertegenwoordigen. Lees dus de programma's en andere folders die de kandidaten je toestoppen en aarzel niet om vragen te stellen aan de kandidaten zelf. Voor meer informatie kan je steeds terecht bij De Moecial, De Krant, Studiekring Vrij Onderzoek, BSG, of op de studentenbijeenkomsten (data zie valvas).

Studietoelagen

Studietoelagen

Jaarlijks ontvangen tienduizenden studenten van het Hoger Onderwijs een studietoelage van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Het beursbedrag varieert van 5.000 tot 94.600 frank (uitzonderlijk kent men een bedrag van 136.500 frank toe). De toekenning van de beurs gebeurt op basis van verschillende criteria.

Informatie

Ten eerste is er de **nationaliteitsvoorwaarde**: de kandidaat moet Belg zijn of kind zijn van onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie. Politieke vluchtelingen en vreemdelingen die met hun gezin tenminste twee jaar in België verblijven vallen ook onder dezelfde voorwaarde.

Ten tweede is er de **studievoorwaarde**: eerstejaarsstudenten moeten het laatste jaar van het secundair onderwijs met vrucht beëindigd hebben (of gelijkgestelde reglementaire/wettelijke voorwaarde). Om de jaren nadien in aanmerking te komen voor een studietoelage moet men geslaagd zijn in het vorige studiejaar.

Vervolgens is er de **voorwaarde van toegelaten categorieën**: De kandidaat moet onder één van de volgende vier categorieën ressorteren om een aanvraag te kunnen indienen: persoon ten laste, alleenstaande, zelfstandig student of gehuwde student.

Tenslotte is er natuurlijk de **financiële voorwaarde**: de studietoelage wordt berekend op basis van het gezinsinkomen van het jaar 1992 voor het academiejaar 1994/1995. Er wordt rekening gehouden met het kadastraal inkomen van de persoon van wie je ten laste bent en zijn belastbaar inkomen. Verder is er een fiscale maatregel wanneer het inkomen hoofdzakelijk uit vervangingsinkomsten bestaat. Er wordt rekening gehouden met een sinds 1992 verminderd inkomen ten

gevolge van b.v. overlijden, ziekte, echtscheiding, pensioen, ...

Bij de berekening van het bedrag van de studietoelage wordt rekening gehouden met het gezinsinkomen en het aantal personen ten laste. **De aanvragen voor een studietoelage voor dit academiejaar moeten uiterlijk voor 31 oktober 1994 op de Dienst voor Studietoelagen of door de post afgestempeld zijn** (ook indien ze onvolledige gegevens bevatten). Aanvraagformulieren kunnen bekomen worden bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Dienst voor studietoelagen - of op de VUB - Sociale Dienst Studenten (SDS). Voor meer informatie kan u terecht op de SDS waar u ook de brochure "jouw studietoelage" kan verkrijgen. Studenten die niet zeker zijn of ze recht hebben op een studiebeurs kunnen toch beter even binnenspringen: Je weet maar nooit. Het is maar een kleine moeite en een studiebeurs kan iedereen in financieel slechtere tijden wel best gebruiken. Contactpersonen:

- Paula Witte (tel. 02/629.23.15)
- Jan Kuypers (tel. 02/629.23.12)

Minder beurzen dan vroeger

De afgelopen jaren stelt men vast dat steeds minder studenten in aanmerking komen voor deze studietoelagen. Zo werden er in het academiejaar 1987-1988 voor heel het Hoger Onderwijs nog 41.351 studiebeurzen toegekend. In het academiejaar 1992-1993 waren er dat slechts 33.335. Eén van de belangrijkste redenen voor deze daling is de verandering in de berekeningswijze bij de toekenning van een studiebeurs. Vanaf 1991 houdt men naast het gezamenlijk-bestaarbaar gezinsinkomen en het aantal personen ten laste ook rekening met het kadastraal inkomen. Hierdoor kunnen sommige "rijke zelfstandigen" geen aanspraak meer doen op deze studietoelage. Dit verklaart waarschijnlijk voor een

deel de daling maar andere factoren spelen ook mee. Studenten die afkomstig zijn uit financieel zwakkere gezinnen zijn minder snel geneigd om een studie te beginnen in het Hoger Onderwijs (HO). De huidige economische conjunctuur is hier zeker een bepalende factor in. Een diploma uit het HO verschafte vroeger de afgestudeerden een zeker werkzekerheid waar dat dit nu veel minder het geval is. Ook de afbouw van sociale voorzieningen op sommige instellingen van het HO speelt een belangrijke rol. De opvang van nieuwe en vooral dan de minder begoede studenten wat huisvesting, maaltijden, financiële hulp... betreft moet verder worden uitgebouwd wil men deze mensen de kans geven te studeren in het HO. Het al dan niet studeren in het HO mag voor een toekomstige student niet door financiële redenen bepaald zijn (kan ik wel overleven als student, ga ik geld hebben om studiemateriaal te kopen...) maar moet voortkomen uit een wil kennis op te doen in een kritisch kader. Met de besparingslogica die sinds enkele jaren ook in het onderwijs woedt, zal dit in de toekomst alsmear moeilijker worden. Een pleidooi waar men uitgaat van kosteloos onderwijs (van peuterschool tot doctoraat) is actueler dan ooit.

VUB

Onze universiteit telde tijdens het academiejaar 1992/1993 866 beursstudenten op een totaal aantal van 7913 studenten. Dit komt overeen met ongeveer 11% van de totale studentenpopulatie. Wanneer men de verdeling per faculteit bekijkt, stelt men vast dat de kleinere faculteiten gemiddeld meer beursstudenten tellen (Psychologie en Opvoedkunde 20%, Wetenschappen 14%) en de grotere gemiddeld iets minder (E.S.P. 9%, Geneeskunde en Farmacie 8%). Ten opzichte van de

(vervolg op pagina 8)

Franstalig Hoger Onderwijs staakt...

Dinsdag 18 oktober 1994 was Brussel het strijdtoneel van franstalige studenten die hun protest uitten tegen de hervormingsplannen van minister van Hoger Onderwijs Lebrun (PSC). Volgens de organisatoren waren er 30 000 studenten afkomstig uit de verschillende netten en verschillende hogescholen en universiteiten. De politie sprak over 23 000 betogers. Geen noemenswaardige incidenten hebben zich voorgedaan. De studenten gedroegen zich naar verluidt luidruchtig maar toch gedisciplineerd (voorbeeldig?).

Naar uniformiteit in het onderwijs van de hogescholen?

Minister Lebrun wil vooral de hogescholen grondig hervormen maar ook de universiteiten blijven niet gespaard. Zoals onze eigen Vlaamse minister van onderwijs Van den Bossche wil hij een schaalvergroting doorvoeren in het Hoger Onderwijs. Verschillende hogescholen zullen moeten fusioneren tot een grote mastodont-instelling. De logica die hierachter ligt is die van de ons welbekende politiek van besparingen. De geplande fusies zouden vooral op basis van geografische ligging gebeuren waardoor richtingen en scholen hun specificiteit verliezen (de goedkoopste oplossing zeker?). Aan kwaliteit wordt door deze rationaliseringsmaatregel aldus weer eens ingeboet. Omdat het onderwijs in de instellingen van het korte type gebaseerd is op een werking in kleine groepen, dus menselijker en toegankelijker is, vreesst men daar dat door deze maatregelen de eigenheid van deze hogescholen in de toekomstige reuze-instellingen zal verloren gaan ten voordele van het onderwijs van het lange type. Tevens zijn zij ervan overtuigd dat hierdoor hun bestansreden in het gedrang komt. Op haar beurt vreesst het onderwijs van het lange type een devaluatie van haar diploma's waardoor de equivalentie die er nu bestaat met die van de universiteiten op het spel staat. De hogescholen van het lange type zijn dan ook eerder geneigd om te willen samenwerken met de universiteiten. Het project Lebrun is een mooi staaltje van machtsgerichte bureaucratie en strafmaatregel-politiek. Zo wordt de fusie opgelegd en zijn er "boetes" voorzien voor die hogescholen die er zich zouden tegen verzetten. Ook het kader voor de financiering is maar voorzien tot 1995. Hierdoor creëert men een vacuüm voor de invulling van een nieuw decreet. Aangezien er vandaag niet de minste garantie gegeven wordt over de budgettaire enveloppe voor de volgende jaren.

Vlaanderen en Wallonie: eenzelfde strijd?

Langs Vlaamse zijde werd reeds verleden zomer besloten een schaalvergroting voor de hogescholen door te voeren. Zowat 160 hogescholen wil minister Van den Bossche groeperen tot een 20 tal instellingen. De fusie, die aan franstalige kant botweg verplicht wordt, heeft onze minister veel subtieler aangepakt. De fusie is officieel wel vrijwillig maar het financieringssysteem is zodanig opgesteld dat de nederlandsstalige hogescholen eveneens verplicht worden de handen in elkaar te slaan. Het doel achter deze maatregelen is volgens beide onderwijsministers "een betaalbare kwaliteit en beheersing van de kosten" te bevorderen. (zie ook het standpunt van Studiekring Vrij Onderzoek

i.v.m. de besparingslogica elders in De Moecial). Wat de daadwerkelijke financiering voor de Vlaamse hogescholen betreft, geeft VdB zelf toe dat er problemen zullen ontstaan als het totaal aantal hogeschoolstudenten toeneemt. Maar ja, zorgen voor later zeker?! Wil men daarentegen echt kwaliteitsonderwijs verschaffen voor iedereen, dan is het noodzakelijk dat elk onderwijsstype over voldoende middelen beschikt om zijn eigenheid te bewaren. Men kan zich de vraag stellen hoe het komt dat er op deze -toch wel parallel lopende- hervormingen in het franstalig landsgedeelte veel radicaler wordt gereageerd dan bij ons. Misschien speelt het engagement wel een rol maar meer plausibel is het verschil in aanpak tussen beide ministers. Lebrun begaat de tactische fout om samen met de hogescholen eveneens de universiteiten te willen aanpakken, terwijl VdB zo doordacht was om de hervormingen van elkaar los te koppelen zodat er geen solidariteit kon ontstaan tussen de verschillende onderwijsstypes. Daar waar vorig jaar de hogescholen in Vlaanderen werden aangepakt zal het dit jaar hoogst waarschijnlijk de beurt zijn van de universiteiten.

Financiële wurggreep op de universiteiten gaat rustig verder

Zoals reeds hoger vermeld, hebben de plannen van Lebrun ook hun impact op de universiteiten. Hetgeen de Vlaamse universiteiten, helaas, reeds aan den lijve ondervonden met de gevolgen van het Coens-decreet, komt bij sommigen (zeker op de VUB) over als een "déjà-vu". Men kan eigenlijk stellen dat onze franstalige lotgenoten, wat de besparingen betreft, een beetje achterop zijn geraakt. Maar ze doen nu fel hun best om de ingelopen "schade" goed te maken. De huidige hervormingen gaan in dezelfde richting als het proefballonnetje dat Hasquin (voorzitter raad van beheer ULB en senator PRL) vorig jaar in de moeilijke examenperiode probeerde op te laten (lees: besparingen door te voeren). De grondidee achter het plan Lebrun is het huidige budget te bevriezen terwijl men geconfronteerd wordt met een stijgende studentenpopulatie. Lebrun wil de herfinanciering van het onderwijs realiseren door een geldelijke transfer van de universiteiten met een minder sterk stijgend aantal studenten naar deze die een snellere stijging kennen met een gelijkblijvend totaal budget. De kwaliteit van onderwijs en onderzoek komen hierdoor natuurlijk in gevaar. Gelet op het feit dat België een van de landen is die het kleinste percentage van haar BNP aan onderzoek besteedt is deze politiek nog dubieuzer te noemen en betekent dit op termijn eigenlijk een ware moord op hoogstaand onderzoek en -door de eenheid van

onderzoek en onderwijs- ook een zware aanslag op het onderwijs. Een andere maatregel van het plan is dat de subsidiëring van de kandidaturen beperkt wordt tot drie jaar. Het voorstel om slechts tien procent van de nieuwe eerstekenners te financieren zal waarschijnlijk sneuvelen na zware druk van de studenten die de PS, coalitiepartner van de PSC, niet ongevoelig liet.

Halfslachtige solidariteit van de PS

De PS liet, eveneens door de druk uitgeoefend door de studenten, twee amendementen aanbrengen aan het decreet. Enerzijds zouden de studenten geconsulteerd worden bij de besprekingen maar zij beschikken slechts over een raadgevende stem en bovendien beginnen de besprekingen niet vanaf nul- er wordt namelijk verder gebouwd op het huidige decreet. Anderzijds zouden er toch supplementaire subsidies komen voor die instellingen waarvan het groeipercentage van het aantal studenten een bepaald percentage overschrijdt. Maar dat percentage blijft voorlopig een groot mysterie.

Proffen en rectoren mee op de barrikaden

Vermeldenswaardig is zeker dat tijdens de betoging enkele rectoren en leden van het personeel van voornamelijk de hogescholen door hun daadwerkelijke aanwezigheid hun steun betuigden aan de studenten en hierdoor duidelijk lieten merken dat ze het niet hoog op hebben met de plannen van Lebrun. (Hint voor de ZAPPers?). Het moet stilaan duidelijk worden dat alle geledingen van de universiteiten en hogescholen rechtstreeks zullen geraakt worden door dergelijke besparings- en zogenaamde rationaliseringsplannen. Het moeten niet altijd alleen de studenten zijn die reageren.

Vrijdag 21 Oktober: studenten krijgen rake klappen

Nadat donderdag 20 oktober het Plan Lebrun werd goedgekeurd - een goedkeuring die er doorkwam zonder rekening te houden met de fundamentele bezwaren van de betrokken personen- trokken honderden studenten vrijdag namiddag naar de hoofdstad om hun ongenoegen eens te meer te laten horen. Ook elders in het franstalig landsgebied werd er massaal betoogd (Luik, Namen, Charleroi,...). In Brussel, hoofdstad van Europa, was men niet opgezet met die "vervelende" studenten en werd er overgegaan tot een schoonmaakoperatie (Grote kuis?). Het beursplein werd *manu militari* ontruimd. Een student die stokslagen in zijn aangezicht had moeten inkasseren, verschanste zich onder een bus. De politie probeerde hem hieronder uit te kloppen. De buschauffeur die vond dat de jonge er al erg genoeg uitzag probeerde de politie tegen te houden. De politie dacht hier helemaal anders over en pakte ook de buschauffeur zonder meer op. Ook verschillende andere studenten was een zelfde lot -stokslagen want jij bent niet braaf geweest hé- heshoren. Leve de vrij meningsuiting, zolang het nog kan.

Ruben & Haroon

Protest of Prote\$t

Studiekring Vrij Onderzoek betreurt dat ondanks het massale en geargumenteerde protest van de franstalige studentenbewegingen het plan van Lebrun in essentie ongewijzigd blijft. Dit plan is slechts een noodzakelijk gevolg van de reeds jaren gevoerde politiek van budgettaire restrictie in de sociale zekerheid en het onderwijs in tijden van crisis. Dergelijke politiek wordt de regering opgelegd door de economische machthebbers met als voornaamste drogreden dat de concurrentiekracht van onze ondernemingen ten aanzien van de lageloonlanden moet hersteld worden. Drogreden aangezien uit de exportstatistiek en voldoende studies blijkt dat onze bedrijven door de hogere productiviteit juist meer competitief worden ten aanzien van deze landen. Bovendien is de retoriek van het bedrijfsleven in verband met de concurrentiekracht voornamelijk ingegeven door eigen portemonneebelangen. Het onvermijdelijke gevolg van dit soort denken is een politiek waarbij de invulling van de noden en behoeften van de sociale zekerheid en het onderwijs louter berust op het toekennen van beperkte financiële enveloppes. Studiekring Vrij Onderzoek, daarentegen, is van mening dat menselijke noden en behoeften, zoals onderwijs en inkomenszekerheid, het uitgangspunt zouden moeten vormen van het beleid in plaats van de geldzucht en machthonger van enkelen.

Het massale studentenongenoegen dat nu de kop opsteekt richt zich echter vooral op de mogelijke devaluatie van het diploma, het verlies van eigenheid en het angstvallig vasthouden aan de toegekende budgettaire middelen. Deze problematiek bekeken vanuit het door ons geschetste kader gaat duidelijk veel verder. Daarom is het absoluut noodzakelijk dat dit protest aanleiding geeft tot het in vraag stellen van de huidige vorm van produceren, de gevoerde economische politiek en, meer in het algemeen, het huidige maatschappelijke bestel.

Kultuur-Interview

"De moeilijkheid voor grote theaters bestaat erin de zalen te laten vollopen, om stukken te vertonen die de hele gemeenschap opnieuw even samen brengen..."

(Erwin Jans, dramaturg)

In de Koninklijke Vlaamse Schouwburg is inmiddels het tweede seizoen met de nieuwe intendant Franz Marijnen van start gegaan.

Het was geen geheim dat Marijnen drastisch zou gaan snoeien in het acteursbestand. Marijnen koppelde ook enkele financiële voorwaarden aan zijn benoeming. Vooral de bouwvallige staat van de schouwburg, ooit een prachtig voorbeeld van neo-Vlaamse-renaissancestijl, baarde de nieuwe intendant zorgen. De financiële middelen voor de verbouwing en renovatie mochten niet lang meer op zich laten wachten.

Omstreeks deze periode loopt de dubbelproduktie *Oedipus/In Kolonos* naar een bewerking van Hugo Claus ten einde. Er wordt met spanning uitgekeken naar "3 x maal Fabre": drie stukken van Jan Fabre in een regie van Franz Marijnen, Pascal Rambert en Fabre zelf.

Daar de nieuwe intendant een bezig man is en gezien der arme Franz in de afgelopen twee jaar door zowat ieder week- en dagblad in Vlaanderen tot vervelens toe werd geïnterviewd, besloten wij met twee nauwe medewerkers te praten: Erwin Jans, dramaturg en Lieve Vande Velde, samensteller van het *Witboek der Verbouwingen*, én een zeer sympathiek vrouwmens.

U kan via onderstaand artikel even kennis maken met deze schouwburg 'in verbouwing'. Beter nog: u gaat gewoon even langs met één van de 35 (!) vrikaarten die de gulle hand van de K.V.S. aan uw lijfblad toevertrouwde. Snel!

De Moelal: Heeft Franz Marijnen nu daadwerkelijk de vrije hand gekregen én gehanteerd inzake acteurs en budget?

Erwin Jans (dramaturg): Die vraag zou je aan hemzelf moeten stellen. Ik kan alleen maar zeggen wat heel evident is: er zijn een aantal acteurs afgedankt, er zijn er een aantal bijgekomen. Ik heb de indruk dat de man doet wat hij wil doen en dat niemand anders moet zeggen wat hij moet doen, want dan stapt hij op. Men weet dat dat zijn politiek is, dat is één van de redenen waarom men hem heeft aangenomen. Men heeft hem geen voorwaarden gesteld, hij heeft die van hem opgelegd. Dat zijn heel precieze voorwaarden geweest, oa. met

betrekking tot artistieke vrijheid en verbouwingen. Welke die precies waren kan je eigenlijk alleen Franz Marijnen zelf vragen.

DM: Wat die verbouwingen betreft: globaal genomen is er een enorm tekort aan ruimte en dat resulteert in extra kosten en een moeilijke coördinatie, daar de K.V.S. voortdurend haar dansgezelschap en gasten her en der in de stad moet onderbrengen. Sinds iets meer dan een jaar is de K.V.S. tevens opgenomen in de lijst van beschermde monumenten. Wat is de huidige stand van zaken, heeft de officiële bescherming van het gebouw al enigszins effect gehad?

Lieve Vande Velde: Nee, enkel een steuntje in de rug. We denken maar: "we gaan de goede richting uit", maar verder is er daadwerkelijk niet veel gebeurd. Enkele politici hebben hun goede wil wel getoond, maar daar doe je niet veel mee.

DM: Wat was de reactie van de pers op de voorstelling van het 'witboek der verbouwingen'?

Lieve Vande Velde: Het is klaar en duidelijk in de pers vermeld geweest, maar er wordt nogal fel gezwaaid met titels waar telkens dat miljard aangehaald wordt.

DM: Een miljard subsidies? Lieve Vande Velde: Neenee, de volledige verbouwing, renovatie en nieuwbouw wordt op een miljard frank geschat. Of die belangstelling van de pers daaromtrent goed voor ons is, betwijfel ik. We moeten ons niet toespitsen op dat miljard. Het is wel positief dat het vermeld wordt, dat het niet ergens weggestopt wordt.

DM: Dat miljard gaat er nooit komen?

Lieve Vande Velde: Daar heb ik geen idee van. Er zijn besprekingen aan de gang. Je moet iets op papier hebben voor je van start kan gaan, er moet een duidelijke afspraak tussen de verschillende overheden zijn. Je moet weten wie voor wat staat. We moeten weten wie we precies wat kunnen vragen. Dat kan op dit moment nog niet.

Erwin Jans: Je kan alleen maar zeggen dat er vandaag meer politieke wil is dan er ooit is geweest. Vooral dan op het niveau van de infrastructuur van de schouwburg. Maar een miljard is binnen de Brusselse context dan ook een ontzaglijke som.

DM: Moet dat geld dan voornamelijk van de stad Brussel komen?

Lieve Vande Velde: Nee, dat moet opgesplitst worden over de verschillende overheden. Je moet ook heel goed uitkijken wat je waar vraagt.

DM: Het is vooral de logge structuur inzake administratie en de specifieke politiek-bestuurlijke situatie van Brussel die voor heel wat problemen zorgt, concrete plannen inzake verbouwingen en renovatie zijn er nu met het witboek...

Lieve Vande Velde: Concrete plannen? Laat ons zeggen concrete dromen. De dromen staan nu op papier, maar ze zijn nog niet tot plannen uitgewerkt, we moeten wachten op het fiat van de overheid: "OK, ga nu maar van start". Wij hebben samen met een theateradviesbureau de absolute tekorten bestudeerd: "zonder wat kunnen we nu echt niet meer

verder?", dat is dan vertaald geweest naar het witboek, rekening houdend met de eventuele kosten. De zaken zijn echter nog niet tot in detail uitgewerkt door een architect.

DM: Vorig jaar is er reeds een kleine som vrijgemaakt...

Lieve Vande Velde: Ja, maar met die som kunnen we hooguit wat verf kopen. Eigenlijk diende alles aan een grondige voorstudie onderworpen te worden en dat is inmiddels gebeurd.

bekende nieuwigheden de aanwerving van huischoreograaf Wim Vandekeybus en zijn dansgezelschap Ultima Vez. De voorstellingen, ik denk aan "Mountains made of barking" en "Her body doesn't fit her soul", waren telkens uitverkocht en worden zelfs het komende jaar hernomen. Een geslaagde gok naar een verjongd publiek toe?

Erwin Jans: Met de aanstelling van Franz Marijnen is een heel nieuw artistiek profiel gescheit dat er tamelijk eenvoudig uitziet. De kernwoorden zijn eigenlijk: repertoire, ensemble, architectuur van het gebouw, huischoreograaf Wim Vandekeybus, de Ars Poetica-avonden, en wat toen nog een 'migrantenproject' heette. Dat zijn de grote lijnen die Franz wilde volgen. En ja, wij hebben toen iemand binnengehaald die op dat ogenblik nog op straat stond, wel een gezelschap had, internationale erkenning vond en goede produkties bracht. Wim die toen nog in Brussel althans op straat stond, hebben we toen binnengehaald als wat men noemt een 'artist in residence'. Dat heeft tot gevolg gehad dat we, in ieder geval voor zijn voorstellingen, een jong publiek hebben aangetrokken. Maar dat is natuurlijk wel een danspubliek, niet onmiddellijk een theaterpubliek. Het is niet omdat iemand twee keer naar

Als er een verjonging optreedt heeft dat eerder te maken met de keuze van het repertoire, niet zozeer met het binnenhalen van Wim. De volgende produktie van Wim is er een tussen dans en theater in, misschien krijgen we in de toekomst wel een interessante mengeling van publiek.

DM: Een ander opmerkelijk gebeuren is de intrede van muziek, tentoonstellingen, poëzie en zelfs radio. Evolueert de K.V.S. samen met de verbouwingenplannen naar een nieuwe identiteit, een vollediger schouwburg?

Erwin Jans: Het is gewoon een intuïtief gevoel over wat een stadstheater kan zijn in een stad als Brussel. Je kan inderdaad meer doen dan enkel je hoofdopdracht vervullen. In het foyer hebben we de ruimte om kleine tentoonstellingen te organiseren. We hopen ook dat publiek vaker te mogen verwelkomen. De ervaring leert dat het publiek dat bij de opening van een fototentoonstelling komt opdagen, niet meteen een theaterpubliek is.

We willen eigenlijk een zekere dynamiek creëren: de K.V.S. moet een gebouw zijn waar veel gebeurt, waar mensen met verschillende interesses naar toe kunnen komen. We zijn geen kunstencentrum, daarvoor zijn er in Brussel een aantal organisaties en instellingen die die taak op zich nemen. We hebben

DM: Verwacht u van overheidswege uit nog een duidelijke visie omtrent een volledig gerestaureerde Vlaamse schouwburg tegen het jaar 2000?

Erwin Jans: Van de politici moet je eigenlijk geen visie verwachten. De politiek zou de ruimte moeten creëren waarbinnen een bepaalde visie een kans krijgt. Een visie op de schouwburg komt niet van politici, maar wel van mensen die binnen de artistieke sector werken. Politici moeten de bedding maken, niet de visie zelf.

DM: Naar de buitenwereld toe is één van de meer

Wim Vandekeybus komt kijken dat hij het hele theaterrepertoire van de K.V.S. wil volgen. Dat mag je niet verwachten, dat is niet de bedoeling. We zijn niet alleen een theater in de zin dat er in dit gebouw enkel theatervoorstellingen zouden gegeven worden. Naast het theater willen we ook een aantal andere zaken brengen die belangrijk zijn voor de stad Brussel. Theater blijft natuurlijk de hoofdopdracht...

Lieve Vande Velde: Dansvoorstellingen hebben natuurlijk wel het voordeel dat ze niet taalgebonden zijn. Je spreekt onmiddellijk een breder publiek aan. **Erwin Jans:** Het publiek gaat zich niet onmiddellijk vermengen.

maar een beperkt aantal avonden waarop geen theater geprogrammeerd staat. De hoofdbroek blijft theater. Poëzie-avonden hangen natuurlijk samen met wat de K.V.S. betekert voor een stad als Brussel.

DM: In het witboek van de verbouwingen hou je een kort pleidooi voor het behoud en de restauratie van de Koninklijke Vlaamse Schouwburg: "... het theater is uit de stad geboren. Het heeft een noodzakelijke band met de gemeenschap, met de

polis, met haar problemen en crisissen, conflicten en catastrofes, met haar hoop en verwachtingen...". Hoe ontstaat zo'n band, hoe ziet die eruit en wordt die band met de nieuwe programmatie ook aangepakt?

Erwin Jans : Het heeft natuurlijk te maken met de analyse van de problemen van een grootstad zoals Brussel, hoofdstad van Europa. De problematiek van de tweetaligheid, van het multiculturele... creëert eigenlijk de mogelijkheid om enorm veel met theater te doen, veel meer dan bijvoorbeeld in een stad als Gent. Veel van onze programmatie heeft nadrukkelijk daar mee te maken. Een avond Griekse poëzie, vorig jaar een avond Franstalige poëzie, Arabische dichters... We proberen het begrip 'Hoofdstad van Europa' open te breken. Maar ook in het repertoire gaan we die richting uit, dit jaar hebben we erg de nadruk gelegd op stukken die te maken hebben met de Europese geschiedenis. Die band komt tot stand door de programmatie, maar ook door het repertoire zelf.

DM : De K.V.S. blijft een repertoiregezelschap, we zien de herneming van een aantal klassiekers...

Erwin Jans : Ja, we trachten voortdurend een aantal klassiekers op het repertoire te brengen en te houden maar ook nieuwe stukken van iemand zoals Peter Handke, die waarschijnlijk nog niemand gelezen heeft... We proberen het evenwicht te vinden tussen het nieuwe (en vaak ook veel minder makkelijke) en klassiekers die een vaste waarde hebben, maar die je toch steeds opnieuw moet brengen omdat ze een aantal relevante zaken bevatten. Je houdt dus een aantal dingen op het repertoire, je herneemt een aantal zaken. Dat zal ook het geval zijn met bv. de Misanthrop. Je moet kunnen zeggen: dit is een goede

productie, deze is nog niet uitgespeeld, we tonen die in de mate dat dat technisch haalbaar is - twee, drie keer opnieuw.

Maar je maakt ook theater nu, er zijn ook hedendaagse stukken. Met grote klassiekers trek je natuurlijk wel meer publiek, stukken zoals de Misanthrop appeleren aan iets dat men kent, aan een verwachting die ingevuld wordt.

DM : Hoe ziet u de rol van het theater - en in het bijzonder die van de K.V.S. - in de moderne samenleving?

Erwin Jans : Vele dingen keren natuurlijk terug. Dé rol van het theater... Theater is altijd verbonden geweest met een 'gemeenschap'. Wat je vandaag ziet is dat die gemeenschap eigenlijk uiteen aan het vallen is. De gemeenschap op zich, zoals die vroeger bestond, bestaat niet meer. Je ziet ook de groei - zeker hier in Vlaanderen - van kleinere theaters. Dit wijst erop dat de gemeenschappen veel kleiner zijn geworden. De moeilijkheid voor grote theaters bestaat erin de zalen te laten vollopen, om stukken te brengen die de hele gemeenschap opnieuw even samen brengt, want dat is theater uiteindelijk. Je zit met drie-, vierhonderd mensen gedurende anderhalf à twee uur samen : de bedoeling is niet van die mensen allemaal even samen te brengen door een krachtig beeld op de scène. Het zoeken naar die beelden is belangrijk voor een schouwburg. Dat is niet meer zo eenvoudig als vroeger, de beelden van nu worden niet meer gevoerd door een gemeenschap. Televisie bv. brengt verbrokkelde beelden, rond televisie krijg je mensen niet samen.

DM : De prijs van een voorstelling kan een obstakel vormen voor vele jongeren of werklozen. Een toegangskaartje tot het theater kost al gauw het dubbel van een avondje film...

Erwin Jans : ...maar blijft wel gevoelig onder de prijs van een popconcert. En er zijn trouwens ook de kortingen en voordeelkaarten waarvan men gebruik kan maken. **Lieve Vande Velde** : Het heeft gewoon met een keuze te maken, iemand die naar een concert wil gaan moet zich misschien ook wel andere dingen even ontzeggen. **Erwin Jans** : Het is misschien wel zo dat de K.V.S. zich vooral richt naar financieel zelfstandige jongeren.

DM : Even nog iets anders. Kan een Franstalig stuk in een Vlaamse theaterzaal opgevoerd worden? Ik denk aan "l'Interview qui meurt"

door de jonge en onbekende regisseur **Rambert**. Kan dat? **Erwin Jans** : Het is in ieder geval gebeurd. Je vraagt eigenlijk twee dingen : Franstalig en onbekend. Frans in een Vlaamse schouwburg moet kunnen. Ik denk dat de huidige generatie jongeren, zeker de Vlaamse dan, voldoende zelfzeker is geworden en niks meer hoeft te vrezen om een confrontatie met het Frans aan te gaan. Voor mij is dat dan vrij eenduidig dat zo iets in Brussel gebeurt.

We zijn nu gefederaliseerd, de zaken zijn officieel uit elkaar gehaald. Laat ons nu maar zo snel mogelijk opnieuw met elkaar in dialoog treden. Uiteindelijk is de hele linguïstische opdeling van België een politiek gebeuren. Dat is niet door de heveling gewild, wel door de politiek. Het is een politiek spel geweest waar vooral de Cultuur veel onder te lijden heeft gehad. Ieder initiatief tussen de twee culturele gemeenschappen wordt ontmoedigd. Juist binnen de culturele milieus wordt de noodzaak om met elkaar te praten sterk gevoeld.

De 'V' wordt nu interessanter dan ooit, want wat betekent het om op dit moment Vlaming te zijn in Brussel als er geen Franstaligen zouden zijn, als er geen anderssprekenden zouden zijn. Dan

weet je pas wat het betekent, als je de dialoog aangaat.

DM : In het nieuwe theaterseizoen zien we een aantal stukken die draaien rond identiteit : in de nieuwe monoloog van Jan Fabre 'De keizer van het verlies' worden we geconfronteerd met een clown die op zoek is naar zichzelf, 'Oedipus', in een bewerking van Hugo Claus, draait rond de existentiële vraag : "Wie ben ik?" Toeval?

Erwin Jans : Ik denk dat het begrip 'nationaliteit' een van de kernproblemen is op dit moment in de geschiedenis. Nationale identiteit, internationale identiteit, Europese identiteit, wat betekent dit, hoe verhouden we ons daartegenover? De vraag rond identiteit zie je overal opduiken. Wat betekent het om tot een bepaalde groep van mensen te behoren en hoe verhoudt deze groep zich tegenover een andere groep? Er zijn altijd wel identiteitscrisissen geweest, maar vandaag lijkt het wel heel erg sterk. Het heeft inderdaad ook te maken met de herformulering van de identiteit van dit theater. De poëzie-avonden, het element van de dans, de Arabische avonden, ... Voordien werd de identiteit vrij ingevuld, enkel theater en dan nog wel met de nadruk op het 'Vlaams'. Het is inderdaad zo dat we met onze identiteit bezig zijn. Een aantal van de stukken hebben daar natuurlijk mee te maken, maar daar wordt op voorhand niet zwaar over gefilosofeerd. Het is achteraf, na de samenstelling van het programma, dat je merkt dat het past binnen een geheel.

Elke Koninckx
Jurgen Oste
(met dank aan SA en BDB)

Vrijkaarten

-10 stuks (1/pers.) voor : **l'Interview qui meurt**, **J. Fabre** (regie : **P. Rambert**) op 04/11/94

-10 stuks (1/pers.) voor : **Vervalsing zoals ze is, onvervalst**, **J. Fabre** (regie : **F. Marijnen**) op 07/11/94

-10 stuks (1/pers.) voor : **De keizer van het verlies**, **J. Fabre** (regie : **J. Fabre**) op 08/11/94

-5 stuks (1/pers.) voor : **Munir Bashir, U d concert** (Arabische luit), op 07/11/94

Af te halen op de Moeialredactie (gebouw Y', naast het Cultuur Koffie), tussen 12u -14 u, de dag van verschijning van uw lijfblad en de daaropvolgende dag, met het antwoord op de simpele vraag : waar gaat u op 4, 7, of 8 november 's avonds heen?

Radiather

Radio 3 in de Foyer van de Koninklijke Vlaamse Schouwburg
Veerle Keuppens in gesprek met de hele theaterploeg tussen 18u en 19 u. Gratis. Elke dinsdag na de premiere van de nieuwe producties. Inschrijvingen via besprekkantoor van de K.V.S., Lakensestraat 146, 1000 Brussel, tel : 02/217 69 37

Bidden tot je sterren ziet...

Maar daar zullen we het in dit nummer niet over hebben; zoals plichtig beloofd in vorige editie gaan wij overstuurbaar verder met onze wandeling doorheen de verschillende diensten van de sociale sector.

Dienst studieadvies

Die grote extase dewelke men gebruikelijk ervaart bij het instuderen van een cursus durft bij sommige studenten wel eens achterwege blijven. Geen paniek: ga gewoon eens langs bij de jongens van studieadvies. Binnen de kortste tijd klinken begrippen als time-management je als muziek in de oren en voor je het beseft ben je weer dolenthousiast de leerstof efficiënt aan het processen. En de toekomst grijnst je weer vrolijk toe dankzij die schitterende examenstrategie van jou. Nu nog op hoogtestage voor de zitting begint en het kan niet meer stuk. Dat al dat studeren wel eens voor enige kortsluitingen in de bovenkamer kan zorgen zal niemand hier durven ontkennen. Getuige het rijke gamma aan psychologische/psychiatrische hulpverlening die de student aan deze instelling aangeboden krijgt. Vooreerst is er de

Sjerp

Sjerp - een leuke vijftletterwoordspelling moeten we toegeven - staat voor consultatiecentrum voor Sociale, Juridische en Relationele Problemen. Advies en begeleiding is hier het motto. Alles wat je altijd al hebt willen weten over voorbehoedsmiddelen, SOA's (seksueel overdraagbare aandoeningen, aids en hepatitis b/c om zo maar iets te zeggen) maar ons nooit hebt durven vragen vraag je maar aan de doktoren van de sjerp. Of is het misschien niet zo best gesteld met je vruchtbaarheid? val ons er niet meer langer mee lastig, ga naar de sjerp. Je geval wordt er tenminste in alle discretie behandeld.

Mannelijke studenten die echter geen weg meer weten met hun potentie kunnen die eventueel ten gelde maken in het az te jette

(1500bef per beurt naar het schijnt maar enkel topkwaliteit sperma aub).

De juridisch adviseur van de sjerp adviseert onder meer de studenten bij conflicten met hun kotbaas. In het vervolg weet je het dus: eerst eens praten en dan pas slaan. Samenwonen of trouwen of misschien meteen al scheiden: een niet zo voor de hand liggende keuze maar op sjerp hakken ze de knoop door - met de glimlach. En mochten er zich complicaties van psychologische aard voordoen staat er steeds een psy paraat. Dat is sjerp service.

Geestelijke gezondheidszorg

Zo'n zwart gat, je weet wel: faalangst, eenzaamheid, druggebruik, neerslachtigheid, elke dag is een dag teveel. Het kan iedereen overkomen, je valt erin zonder het te beseffen. G.G. helpt je uit de put, helpt je dat vertrouwen terug te winnen, te geloven in jezelf. Positief denken. Alles komt in orde. In Poincare we trust. Met volksdansen, het spel zonder grenzen en een frigo vol, alles overgoten met een gulle vlaamse lach kunnen we de uitdagingen van morgen voorzeker aan. Als we er zelf maar in geloven.

De Medische dienst

Op de kampus van de vub is er een echte huisdokter. Zijn naam is Moreels en hij huist in gebouw y. De student in al zijn losse onderdelen. Dr. Moreels lapt hem op voor een vriendenprijs (wel iets meer dan het riziv tarief want Moreels is een echte bijgeschoolde dokter). U merkt het al, Moreels is een kundig en ervaren man. En dat iemand maar eens het tegendeel durft te beweren! Verder kan je nog met je tanden bij kampustandarts en met je rug bij de kampusrugschool terecht. Maar daarvoor maak je best op voorhand een afspraak.

KULTUURKRANT

TREFCENTRUM Y'
DIENST KULTUUR
02/629 23 25 - 23 26

LULUK PURWANTO & THE HELSDINGEN TRIO (NL - Indo.)

Luluk Purwanto werd geboren in Indonesië en kreeg een klassieke opleiding in het 'Institute of Art' in Yogyakarta en in 'the Sydney Conservatorium', Australië. Als violiste speelde zij jaren over de ganse wereld, met de meest diverse muzikanten, op festivals en in talrijke Jazzclubs. Eén van de bekendste is wel Billy Cobham. In Indië leert ze de pianist René Van Helsdingen kennen en vormde sindsdien een eigen ensemble met Kent Brinkley die o.a. bij 'The Crusaders' en Art Blakey speelde en Donald Dean die veel werkte voor studio- en live-opnames. Samen brengen zij zwoele en stevige jazzmuziek die een steer van 'nightclubbing' creëert.

Luluk Purwanto : viool en stem / Donald Dean : slagwerk
Kent Brinkley : bas / René van Helsdingen : piano

Donderdag 27 oktober 1994 - 21u - Kultuurkafé - Inkom gratis

THE UKRAINIANS (UK)

Peter Solowka, een tweede generatie Oekraïner, bracht na een succesvolle tour met 'The Wedding Present' enkele Oekraïners in zijn groep en stichtte hiermee 'The Ukrainians'. Door inbreng van nieuwe instrumenten en een Slavische taal werd het geheel een mix van westerse rock met een Oekraïense folk invloed.

Begin '93 komen zij uit met een merkwaardige EP waar 4 schitterende Morrissey nummers op herwerkt staan. Na dit goed onthaald 'Smiths' avontuur brengen zij in het najaar een nieuwe CD uit. Vandaar...

Len Liggins : viool en stem / Peter Solowka : gitaar en mandoline
Stepan Pasyczyck : akkordeon / Paul Briggs : bas / Dave Lee : drum

Donderdag 3 november 1994 - 21u - Kultuurkafé - Inkom gratis

RISHILE TRADITIONAL DANCERS (Zuid-Afrika)

In de vroege 70er jaren nemen in de Thabong Youth Club enkele mensen het initiatief om aan jongeren de stilaan marginaal geworden traditionele dansen aan te leren o.a. de Gumboots dans. Doel was deze dansen te herwaarderen en de jongeren van de straat te houden. In 1990 ontstonden de Rishile Traditional Dancers in hun huidige samenstelling. Vijf van deze jonge 'Gumboots' -dancers komen naar Europa. In Zuid-Afrika treden ze meestal op in de townships en soms op straat (fundraising) maar ook op verschillende, meer prestigieuze festivals kenden ze veel succes. Het is een sterk ritmische performance waar de tekst ondersteund en doorbroken wordt door energieke snelle slagen van de dansers op hun gumboots of rubberlaarzen.

Oorspronkelijk waren dit dansen van de mijnwerkers.

ZWANE Thulane / NDLELA Sipho / GXABASHE Vincent
NENE Nicholas / NKONYANE Thami

Donderdag 10 november 1994 - 21u - Kultuurkafé - Inkom gratis

ZGA/FINIR OF OUTRA EPOCHE (RUSLAND/PORTUGAL)

Begin dit jaar ging ZGA op toernee doorheen Noorwegen, Duitsland, Hongarije en Oostenrijk. Eind maart vervoegde John Dobie de groep en op 28 maart overrijd Xura in zijn badkamer aan een koolmonoxidevergiftiging. Dit alles om een zeer bewogen voorjaar te schetsen.

De groep bleef niet stilzitten en brengt in het najaar concerten met een nieuw project. Vooral met zelfgebouwde instrumenten van 'oud-ijzer' (die ze verbazend goed beheersen) brengen zij een samensmeling van geluiden en fragmenten uit parverse popmuziek.

Voor geïnteresseerde vormgevers wijl vermelden dat Chris Cutler en de Vlaming Dirk Vallens de lay-out van hun CD verzorgden.

SUDNIK Nick : Klarinet, Sax, Ring modulator, Klavieren, Yzer, Slagwerk en Stem

JUDENICH Michael : Drum, Slagwerk en Stem

SCARLETT : Elektro-Akoestische Objecten

Donderdag 17 november 1994 - 21u - Kultuurkafé - Inkom gratis

Q-concerten LOLA BOBESCO, YVES STORME & "L'Arte del Suono"

Voor het eerste Q-concert van het seizoen zorgt het strijkersensemble "L'Arte del Suono" olv. Lola Bobesco (viool) en Yves Storme (gitaar) voor een kwalitatief hoogstaand aanvangsconcert.

De uitvoering, en interpretatie van de muziek van Puccini, Paganini, Dvorak en Boccherini worden met veel overgave en enthousiasme gebracht. Opmerkelijk daarbij is het samenspel van gitaar en strijkwartet. Dit heel aparte en bekoorlijke klankbeeld komt nog het best tot uiting in het werk 'Del Fandango' van Luigi Boccherini, waarvan de virtuoze uitbundigheid de melomanen niet onberoerd zal laten.

"L'Arte del Suono"

Jean-Michel Alexandre : viool / Freddy Van Goethem : altviool

Jan Matthé : cello / Lola Bobesco : viool / Yves Storme : gitaar

reservatie tickets : 02/767 76 69

Donderdag 17 november 1994 - 20u - Aula QA - inkom 150 & 300bfr.

OLIVIER HALENG

Foto's

Over zichzelf schrijft Haleng het volgende :

'Mijn passie voor fotografie en muziek hebben mij ertoe gebracht een schijnbaar onmogelijk aan te gaan, dat zich concretiseerde in 1987 bij het opstarten van het tijdschrift 'Ritval'.

Mijn doel was het vastleggen van de schoonheid, de emotie, de intensiteit van breekbare momenten, ongreepbare beelden uit het leven van een groep, zowel op scène als in het dagelijks leven.

Voor mij betekende het ook de mogelijkheid om dicht bij mensen te komen die verondersteld worden ontoegankelijk te zijn'

Vernissage : woensdag 9 november 1994 om 18u30

Open iedere werkdag van 11u30 tot 17 u.

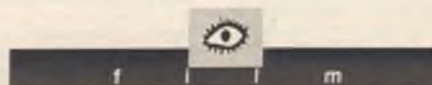
Woensdag 9 november 1994 tot 2 december 1994 - Gallery

GELETTERDE MENSEN GRUWEZ & VERPALE

Metertijd is er tussen Luuk Gruwez en Eriek Verpale vriendschap gegroeid. Dat hoeft echt niet te verbazen, er valt met gemak meer dan één parallel in hun beider literaire productie aan te wijzen. Gruwez en Verpale willen naar best vermogen gedijen in de romantische traditie die dolt met de dood en met de liefde. Daarbij verliezen zij zich gezinszins in stariele bespiegelingen, de kunstbroeders vertrekken vanuit het leven, het hunne en dat van hun dierbaren. Hun motor is een charmante bekommernis om het nietige, het vertrapte en het verwaarloosde. Toch heeft dit alles tot twee aanzienlijk verschillende oeuvres geleid. Gruwez kristalliseert ervaringen en momenten in adembenemende smeebedes tegen het verval en houdt zo het leven staande en aanwezig. Verpale laat zich door zijn associatievermogen dingeren, wat resulteert in onbekommerd dynamisch meanderende vertellingen. In dit programma peilen beiden naar het hart van het bestaan, elkaar nu eens een helpende hand en dan weer een bolle spiegel aantrekend.

Woensdag 16 november 1994 - 20u30 - Aula QA - Inkom 200 & 250bfr.

NIGHT WITH YOU

Dinsdag 25 oktober 1994 - 21u - Kultuurkafé - Inkom gratis

HET GROTE ONGEDULD! '94

Een nieuwe lichting realisators heeft de schooldeur achter zich gesloten en beklimt de scène van de professionele wereld op zoek naar mogelijkheden en middelen om hun talenten verder te ontplooiën, op zoek naar de kans om hun dromen in beelden te vatten.

Tijd voor een derde delilé van eindwerken van de laatstejaarsstudenten van Vlaamse en Franstalige Filmscholen.

Een verzameling van de meest ongewone en verrassende kortfilms, én van de meest uiteenlopende: kronkelende animatiefilm, ruwe documentaire, sprankelende fantasie, etc.

Een unieke gelegenheid voor al wie werkzaam is in de audiovisuele sector om een indruk op te doen van hoe ik van deze studenten door een feilloze beheersing van de techniek, via de beeldtaal, de creativiteit de vrije loop laat.

Ongetwijfeld zijn deze jonge talenten al te dikwijls gebonden door te beperkte middelen, door een chronisch gebrek aan tijd, door een chronisch gebrek aan oefening... maar in de beperking toont zich dikwijls de meester. De kunst is dan ook geen hard oordeel te vellen maar de sluimerende beloften te ontdekken.

Het Grote Ongeduld! '94 is de ontmoetingsplaats voor debutanten en arrivés, voor aspirant-regisseurs en productiekers, en voor al wie zijn hart verpaid heeft aan de beeldcultuur!

Nieuw dit jaar is de samenwerking met het internationaal filmfestival van Brussel, die hun kortfilmsselecties op deze avond zullen maken.

met de steun van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, adm. Kunst, het Ministerie van Onderwijs ASLK

Woensdag 26 oktober 1994 - vanaf 19u00 - Aula QA - Inkom 100 bfr.

(vervolg van pagina 7)

(vervolg van pagina 2)

programma door toeval. Met onze nieuwe antenne kunnen we uitzenden over heel Brussel. Maar op uw vraag hoeveel luisteraars dit programma heeft moet ik u het antwoord schuldig blijven. Het kunnen er tien zijn, maar het kunnen er ook honderd of duizend zijn.

A: Met onze oudere formule -een jaar terug- kregen we reacties van Radio Centraal te Antwerpen en zelfs de Nederlandse VPRO-radio.

DM: Radio Centraal en de VPRO? Kom nu!

A: Ja, we hebben enkele brieven van de respectievelijke zenders ontvangen. We zijn van plan er een gevolg aan te geven. Het enige dat ik weet is dat, met onze nieuwe formule, we na de eerste show enkele reacties hebben gehad, na de tweede en derde show nog meer. En wat onze laatste show betreft, hebben we er een pak onverwachte reacties bij gekregen. Dit zou er dus op kunnen wijzen dat de mensen inderdaad inpakken en hoe langer hoe meer blijven luisteren.

LF: Er luisteren toch zeker al zo'n 20 mensen naar ons programma. Maar na onze laatste aflevering zijn we er zeker van dat het er nog meer zullen zijn.

A: Ja, het publiek groeit aan.

DM: Jullie zenden maar 1 uur per maand uit? Dat is niet erg veel?

LF: Het zou natuurlijk leuk zijn indien we wat meer zendtijd zouden krijgen.

A: Misschien zou dat ook een reden kunnen zijn waarom sommige luisteraars eventueel niet alles van het programma zouden kunnen volgen.

DM: Vinden jullie het dan echt niet erg dat nu slechts een handvol luisteraars jullie show kunnen volgen? Dit is toch erg weinig?

R: Neen, niet echt. Kijk, wat we willen zeggen is "Hey it's our trip and you're welcome to it".

A: Daarom doen we aan niet-commerciële radio. Eenieder die wil luisteren is vrij dit te doen. Wie het niet interesseert, haakt maar af. De slimsten onder ons zullen het hele programma wel kunnen volgen.

DM: Willen jullie als uitsmijter ook nog een boodschap doorsturen naar de lezers van de Moelial?

A: Onze boodschap is in de eerste plaats Liefde aan iedereen.

R: Wake up and smell the pussy!

A: Het is zoals carpe diem, weet je, maar dan iets anders. Word wakker, amuseer jezelf, wees jezelf.

R: Weg met taboes, als er iets is om over te praten, praat er dan over. Het maakt niet uit of men het aberrant of vies vindt.

DM: Om erover te praten hebben de lezers natuurlijk ook een contactadres nodig?

A: We gaan in ons programma een onderdeel inlassen waarin mensen telefonisch hun verhaal kunnen doen, hun mening kunnen uiten over een bepaald onderwerp enzomeer. We zullen de luisteraars hiervan ten gepaste tijde op de hoogte brengen.

DM: Hoe dan wel?

R: Via affiches of pamfletten die zullen worden afgeleverd in het KK en natuurlijk via ons programma Live, Nude and Uncensored.

DM: Wanneer kunnen we jullie programma dan een eerstvolgende keer beluisteren?

A: Op dinsdag 1 november op 105.4 FM vanaf 19.00u. Allen luisteren naar Live Nude and Uncensored op Radio Panik zou ik zeggen.

R: Right on!

DM: Dank u voor dit beleefde gesprek.

vorige jaren is het totaal aantal beursstudenten wel lichtjes gedaald maar ook hier speelt de berekeningswijze van na 1991 waarschijnlijk een belangrijke rol. Zoals elk systeem dat werkt op basis van bepaalde (inkomsten)schijven zijn er ook voor de studiebeurzen vele studenten die net uit de boot vallen. De VUB en de Sociale Sector Studenten in het bijzonder probeert op verschillende manieren ook deze studenten op te vangen. Wanneer het gezinsinkomen minder dan 50.000,- frank boven de maximumgrens van de studietoelage ligt, kunnen deze studenten een vermindering van inschrijvingsrechten bekomen. Een heel gamma sociale maatregelen moeten ervoor zorgen dat elke VUB-student die in een financieel ongunstige situatie verkeert beroep kan doen op de nodige voorzieningen die moeten bijdragen tot een behoud van gelijke kansen voor kwalitatieve studie. Denk maar aan maaltijdkaarten, aangepaste prijzen voor huisvesting, renteloze leningen, jobdienst.... In vergelijking met andere universiteiten kan men gerust zeggen dat de VUB over de meest uitgebouwde sociale sector beschikt. Laten we hopen dat dit ook in de toekomst zo kan blijven ondanks de huidige tendens in onze maatschappij om steeds meer te willen besparen op alles wat sociaal is.

H.A.

BSG-AGENDA

ZAAL

zondag 30/10 / 94
PPK cantus
maandag 31/10/94
VRG cantus
dinsdag 1/11/94
BIOTECHO
woensdag 2/11/94
SOLVAY
donderdag 3/11/94
PK TD
zondag 6/11/94
PL TD
maandag 7/11/94
SOLVAY TD
dinsdag 8/11/94
KEPS TD
woensdag 9/11/94
PPK TD
donderdag 10/11/94
VRG TD

FILM

maandag 31/10/94
QB HILOK
QD AVSG
donderdag 3/11/94
QD KBS Purple Rain
maandag 7/11/94
QA BM
QB CAMPINA
Mrs. Doubtfire
QD LWK Germinal
woensdag 9/11/94
QA ZWK Le grand Blue
QB M&E Maverick
QD INFO Last Action Hero
donderdag 10/11/94
QD VSKM

SCHOOLSTR 76 RUE DE L'ECOLE 76 1080 BRUSSELS	VK	INFO 02 414 29 07
20/10	SHUDDER TO THINK	+ SCARCE
25/10	RENEGADE SOUNDWAVE	
29/10	AGURK PLAYERS	+ MILK THE BISHOP
2/11	THE JESUS LIZARD	+ STANFORD PRISON EXPERIMENT
4/11	CONSOLIDATED	+ WORD
8/11	LOVE SPIT LOVE	+ THE FIGGS new band of R.BUTLER (psychedelic furs)
10/11	GARY CLAIL & THE FULL NINE YARDS	
11/11	ADORABLE	
13/11	SISTER DOUBLE HAPPINES KIM SALMON	
19/11	LAIBACH	
25/11	RADICAL DANCE FACTION	+ DJ BLACK FRANCIS
29/11	STEREOLAB	+PRAM
1/12	SHED SEVEN	+ S.M.A.S.H.
3/12	L7	+ WOOL
11/12	SEBADOH	

De Moelial

Tweewekelijks studenten-
tijdschrift van de Vrije Uni-
versiteit Brussel in samen-
werking met het Brussels
Studentengenootschap,
Studiekring Vrij Onderzoek
en Dienst Cultuur.

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
tel. 02/629.23.38
fax 02/629.23.62

Coördinator
Haroun Amira

Redactie

Chico, Sami, Anna,
Seppe, Haroun, Pete,
Domenico, Nadia, Sjoonie

Medewerkers

Jack Van Handenhove,
Griet, Filip, Stefan, Matrick,
Geert A. Sarah, Saskia, Pascal,
Michel, Ruben, Jurgen

Illustraties

Geert Rondou, Maarten
Wim Castermans,
archief

Verantwoordelijke uitgever
Domenico Vaccaro
Pleinlaan 2, 1050 Brussel

De Redactie is niet verant-
woordelijk voor artikels van
het BSG en VO.